

Назва навчальної дисципліни	Організація та проведення туристичних походів
Шифр навчальної дисципліни	<i>вибірковий освітній компонент</i>
Кількість кредитів	<i>3 кредити ЄКТС/90 год</i>
Прізвище, ім'я, по батькові викладача	<i>Голуб Віктор Анатолійович</i>
Науковий ступінь	<i>кандидат наук з фізичного виховання та спорту</i>
Вчене звання	<i>доцент</i>
Посада викладача	<i>завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання</i>
Контактний телефон викладача	<i>0972594869</i>
Профайл викладача	<i>http://www.kogpi.edu.te.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1193&Itemid=360</i>
Е-mail викладача	<i>golub06va@ukr.net</i>
Розклад консультацій	<i>Очні консультації</i>
Час проведення	<i>14.40 – 17.00</i>
Місце проведення	<i>131 ауд.</i>

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Організація та проведення туристичних походів», як засіб фізичного виховання, спрямована на всебічну загальну та фахову підготовку здобувачів вищої освіти.

Туризм є важливим засобом виховання та оздоровлення молоді, сприяє розширенню світогляду, розвитку пізнавальної діяльності. Під час подорожей туристи знайомляться з минулим і сьогоденням країни, її природними багатствами, пам'ятниками культури. Для організації та проведення туристичних походів необхідне формування знань та навиків з організації туристичної роботи, проведення різноманітних безпечних подорожей, підготовки і участі у туристичних змаганнях різної категорії складності.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу передбачає вивчення студентами специфіки організації та проведення туристських подорожей; різної категорії складності, основ методики викладання туризму та туристсько-краєзнавчої роботи; оволодіння технічними навичками елементів туризму; надбання необхідних знань, умінь та навичок для самостійної роботи в школі та позашкільних закладах.

Основні **завдання** вивчення дисципліни:

- підготувати студентів до організації та проведення туристичних походів різної категорії складності;
- поглибити теоретичні та практичні знання майбутніх фахівців з фізичної культури у сфері туризму;
- сформувати у студентів практичні навички тактики, техніки та орієнтування на маршруті;
- навчити студентів оформленню маршрутної документації;
- оволодіти методикою проведення туристських подорожей з учнями та студентською молоддю України;
- підготувати студентів до вивчення інших дисциплін туристичного циклу:

Підсилення програмних компетентностей та результатів навчання

- Здатність працювати в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни і інтересів колективу;
- Здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення;
- Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб, зокрема, і колективу загалом;

- Здатний здійснювати організацію діяльності населення з використанням різних видів та форм рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя, зокрема, зі спортивного туризму й орієнтування за топографічними картами та іншими засобами навігації.
- Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурного та економічного контексту.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Правила проведення туристичних подорожей з учнівською та студентською молоддю України

Тема 2. Планування туристичного походу, комплектування та самоврядування туристичної групи.

Тема 3. Основні форми туристичної роботи. Категорійні та ступеневі походи.

Тема 4. Підготовка туристичного спорядження. Туристичний бівак.

Тема 5. Харчування туристів у поході.

Тема 6. Медичне забезпечення походу, надання першої долікарської допомоги.

Тема 7. Особливості проведення велосипедних подорожей.

Тема 8. Водний туризм та особливості його організації.

Тема 9. Вимоги до організації гірських та лижних походів.

ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Законодавчі норми проведення туристичних подорожей на території України. Повноваження адміністрації навчальних закладів, яка здійснює туристські подорожі. Вимоги до формування туристичних груп та учасників туристично-спортивних походів. Вимоги до керівника туристської групи. Обов'язки і права керівника та заступника керівника туристської групи. Обов'язки та права учасника туристської подорожі.

Тема 2. Принципи проведення туристичних подорожей, з організацією та підготовкою.

Цілі подорожей, комплектування групи, вибір маршруту, розподіл обов'язків, туристське спорядження, фізична підготовка, туристські документи.

Підбір та підготовка туристського спорядження, вибір маршруту, обов'язки членів групи, підбір маршруту.

Тема 3. Організація та проведення, підготовка ступеневої подорожі. Основні поняття: протяжність, складання маршруту, тактика та техніка подорожі, план графік маршруту.

Зміст: поняття тактики та техніки походу, залежність їх від природних умов, та освоєності району, складання плану графіку походу; підбір та підготовка спорядження, меню розкладка.

Організація та проведенням категорійної подорожі

Особливості комплектації групи, фізична підготовка, туристський досвід, психологічна сумісність учасників; роль лідера, забезпечення безпеки.

Тема 4. Туристичне спорядження за призначенням, засоби транспортування вантажів, бівачне спорядження, спеціальне і допоміжне спорядження. Особисте та групове спорядження. Норми навантажень на одну особу, методика пакування рюкзака. Вимоги до розташування біваку: (встановлення намету, розведення багаття).

Тема 5. Організація та режим харчування на маршруті; калорійність харчування в залежності від умов подорожі; приготування їжі в похідних умовах, облік витрат продуктів; меню розкладка, вогнище та його типи.

Тема 6. Медичне забезпечення походу. Комплектування аптечки. Склад аптечки. Профілактика травматизму. Техніка транспортування потерпілого. Гігієна туриста.

Тема 7. Методика організації та проведення велосипедних подорожей. Особливості велосипедного туризму; правила дорожнього руху, велосипед та його будова, регулювання, тех. обслуговування, техніка та тактика вело подорожі, спорядження вело туриста, перешкоди в велосипедній подорожі, орієнтування, безпека подорожі.

Тема 8. Специфіка організації та проведення водних подорожей.

Особливості водного туризму; елементи річкової лоції, маршрут та графік руху, орієнтування у водній подорожі. Судна для подорожі, техніка та тактика; перешкоди на річках, правила безпеки.

Тема 9. Гірський туризм. Лавини, каменепади, обвали льоду, селеві потоки, водяні перешкоди. Вітер, гроза, раптові зміни погоди, вплив на організм висоти, дія сонця у розрідженому повітрі. Спорядження подорожі, техніка та тактика руху на різних ділянках рельєфу, переправа через

гірські перешкоди, організація біваку, техніка безпеки. Лижний туризм. Кліматичні і погодні умови, снігове покриття, температурні режими, вологість повітря.

Специфіка лижних подорожей, підбір спорядження. Техніка руху орієнтування на маршруті, організація зимового біваку, безпека лижних походів.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

- **Політика щодо деделайнів та перескладання:** Перескладання тем / модулів відбувається під час проведення консультацій керівника курсу.
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час тестового контролю заборонене (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Рекомендована література

1. Абрамов В.В, Тонкошкур М.В. История туризма. – Харьков, ХГАФК, 2005.
2. Безпека життєдіяльності туристів, екскурсантів, відпочивальників та працівників туризму (аспекти). - Дніпропетровськ : Промінь, 2002.-115с.
3. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України. Методологія та методика аналізу, термінологія, районування. - К: ВПЦ „Київський університет“, 2001. - 395 с.
4. Ганопольський В.І. Уроки туризму .-К .: Шкільний світ.-2004.
5. Грабовський Ю.А., Скалій О.В., Скалій Т.В. Спортивний туризм: Навчальний посібник. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009.
6. Колотуха О.В. Дитячо-юнацький туризм в Україні. – Кіровоград РВЦ Кіровоградського держ. пед. ун-ту, 2001. - 42 с.
7. Колотуха,О.В. Спортивні рекреаційно-туристські ресурси України - К: Федерація спортивного туризму України, 2006. – 208 с.
8. Наровлянський О.Д., Наровлянська М.Д., Пустовойт В.О. Шкільний туризм . – К .: Шкільний світ - 2009.
9. Позашкільний туризм і краєзнавство в Україні: історія та сьогодення. – Івано-Франківськ: Тіповіт, 2010
10. Положення про туристські маршрутно-кваліфікаційні комісії навчальних закладів системи Міністерства освіти і науки України, затверджене наказом МОН від 16.05. 2005 № 295 / Інформаційний збірник МОН 2005/.
11. Постанова Президії Федерації спортивного туризму України "Про Положення про систему підготовки кадрів спортивного туризму" від 11.03.2002 року // Спортивний туризм. - 2002. - № 3. - С. 23-34.
12. Постанова Президії Федерації спортивного туризму України "Про Положення "Інструктор дитячо-юнацького туризму" від 15.06.2002 року // Спортивний туризм. - 2002. - № 4 - С. 35-50.
13. Правила проведення туристських подорожей з учнівською і студентською молоддю України. Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.03.2006. - № 237 /Інформаційний збірник МОН. – 2007. - №1. - С. 3 – 24.

Інформаційні ресурси

1. Мир путешествий и приключений www.autdoorukrain.com
2. Мандруємо Україною www.ukrmandry.com.ua
3. Офіційний сайт ФСТУ www.fstu.com.ua
4. Наш край www.nashkray.kiev.ua
5. Все про туризм www.tourlib.columb.net.ua